

Stari Tuma je svojo knjigo Pomen in razvoj alpinizma posvetil naši stremeči mladini, ekološko razmišljajoči France Avčin pozneje enako mladini, da bi ozdravila bolni svet.

Od takrat, ko sta take besede zapisala ta dva in poleg njiju še kdo drug, je preteklo veliko onesnažene vode, se je zarezalo veliko cest v narodne parke in naravne rezervate in je bilo prelito veliko strupa za onesnaževanje duh.

Navsezadnje pa bi moralo biti vse postavljeno narobe: da bi bila naravi namenjena prva beseda, da bi s svojimi prav razumljenimi vrednotami ozdravila naše življenje, človeka in mladino.

Poslanstvo Planinskega vestnika v tem duhu si želimo kot vezilo, da bo to revija, ki jo bomo še naprej odpirali s srcem in pričakovanjem in jo shranjevali na polico z obogatitvijo gorniškega duh v sebi.

PLANINSKEMU VESTNIKU OB 95-LETNICI

BLAGEMU PLANINOSLOVSTVU POSVEČEN MESEČNIK

JOŽE DOBNIK

Pred mano so prvi letniki Planinskega vestnika. Listam po orumenelih listih. Prečitam marsikaj, kar je še vedno lepo, vsebinsko bogato, pa tudi zanimivo, poučno in aktualno. Na straneh Planinskega vestnika se je pred petindevetdesetimi leti začela zapisovati zgodovina slovenske planinske organizacije.

V debelih knjigah vezanih letnikov Planinskega vestnika se je ohranjala kulturna dediščina. V njem je vseskozi odseval čas, v katerem je izhajal. Spodbujal je domoljubna čustva in protestiral proti krivičnim posegom v naravo in zlasti v gorski svet. Pisal je, kako je treba hoditi in se obnašati v gorah, da jih boš doživljal kot lepoto in srečo. Opozarjal je na nesreče in učil, kako se jih varovati. Objavljal je uspehe slovenskih in drugih alpinistov v vseh gorstvih sveta. Mnogo fotografij je popestrilo njegovo podobo in za vedno ohranilo spomin na dogodke in ljudi iz planinske in alpinistične zgodovine. V vseh letnikih najdemo tudi veliko poetskih sestavkov o lepoti gora, domačih in tujih, o doživetjih v gorskem svetu, občutkih na samotnih poteh, razgledih z vrhov, o srečanjih s prijatelji in tudi neznanimi obževalci gora — in še in še. V Planinskem vestniku pa je tudi veliko spominov na ljudi, ki so se s svojim delom zapisali v zgodovino naše organizacije in jih ni več med nami.

Slovenski planinci smo lahko upravičeno ponosni na Planinski vestnik, ki letos vstopa v petindevetdeseto leto svojega življenja. Niso ga zlomile mnoge težave in viharji preteklih let, ne uničile različne nevarnosti. Rojen je bil iz ljubezni, ta pa je močnejša od vseh težav. Imeli so ga radi njegovi prvi bralci, nestrpno tudi danes pričakujemo vsako novo številko. To je bilo poročstvo za njegov obstoj in je tudi za njegovo bodočnost. Kot v preteklosti nam je tudi danes pri srcu, ker v njem

ni visoke politike, ne strankarskih prepričanj in zvenečih obljub, ne mržnje med ljudmi, temveč nas z njim povezujejo gore, naša in Vestnikova ljubezen in skrb. In če bo tak ostal, bo še dolgo razveseljeval naša srca in tudi tiste, ki ga bodo brali, ko nas ne bo več.

V uvodniku prve številke Planinskega vestnika, ki je izšla »8. februarja 1895«, sta načelnik SPD Fr. Orožen in tajnik SPD A. Mikuš zapisala, da društvena pravila SPD v 3. členu določajo, da SPD »prireja in objavlja predavanja o vseh strokah turisticke ter izdaja, pospešuje in podpira zanimljive planinoslovne spise in slike« ter nadaljujeta: »Da društvo tudi v tem oziru doseže svoj namen, sklenil je odbor SPD od leta 1895. počenši izdavat bledu blagemu planinoslovstvu posvečen mesečnik, kateri bode objavljal zanimljiva predavanja in različne planinoslovne spise in slike. Oziral se bode časopis tudi na promet in donášal različne društvene vesti in domače in tuje turistične in planinoslovne novice ter tudi poročal o delovanju SPD in sličnih društev po drugih deželah. Priobčevali bomo tudi životopise znamenitih slovenskih hribolazcev...«

To in še več je zapisano v krstnem listu Planinskega vestnika.

Potem je iz dojenčka zrasel krepak mož: njegovih 95 let je le kaplja v morje zgodovine in je do starčka še daleč, daleč. Kar se je Planinski vestnik zavedal svojega poslanstva, je spoštoval željo svojih staršev. Frana Orožna in njegovih prvih sodelavcev v odboru SPD že dolgo ni več med živimi, njihovo vodilo pa nas še vedno zavezuje in bo zavezovalo tudi naše naslednike.

V sedanjem Statutu Planinske zveze Slovenije je v 109. členu zapisano: »Planinski vestnik, ustanovljen leta 1895, je kulturno, strokovno in znanstveno glasilo PZS in izhaja enkrat mesečno«. — To, kar so ob rojstvu Planinskega vestnika blago čuteče zapisali takratni odborniki

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 25. dan vsakega meseca.

Društveniki dobivajo list zastoj. — Nečlane stane po 2 gld., dijake po 1 gld. 20 kr. na leto; posamezne številke po 20 kr.

Za obliko in vsebino spisov so odgovorni pisatelji.

Vse spise, naročila in plačila vprejemlje „Slov. plan. društvo“ v Ljubljani.

Inserat obsegajoč dvanajstino strani stane 6 gld. za celo leto.

Prva številka Planinskega vestnika iz februarja 1895 je imela komaj 16 strani, celoten prvi letnik pa 192 strani. To je v primerjavi s sedanjim obsegom razmeroma skromno, za tiste čase pa je bil to prav veličasten dosežek: začeti izdajati mesečnik, posvečen »blagemu planinoslovstvu«, ko še nista pretekli niti dve leti od ustanovitve in delovanja Slovenskega planinskega društva in ko se takratna slovenska planinska organizacija ni mogla pohvaliti niti s približno tako številnim članstvom, kot ga ima organizacija zdaj. Toda »društveniki« so vsi po vrsti prebrali svoje glasilo, poleg njih pa še marsikdo drug, saj je bilo SPD dokaj močan dejavnik v takratnem slovenskem družbenem življenju in je imelo nanj nekakšen vpliv. Tudi o teh primerjavah bi bilo vredno premisliti ob letošnjem jubileju najstarejšega mesečnika na Slovenskem.

SPD, so v sodobnejši obliki potrdili delegati planinskih društev, ko so sprejeli Statut PZS. To pa pomeni, da je Planinski vestnik naša skupna skrb, skrb planinskih društev in njihove zveze. Toda skrb vsebuje tudi dolžnosti; te niso samo materialne narave, temveč tudi take za duhovno življenje glasila in njegovo skladno rast z razvojem planinske organizacije in družbenim napredkom. To dolžnost vsi skupaj premo upoštevamo, kar občutijo vsakokratni uredniki, ki vlagajo v naše glasilo velike napore, da bi bilo boljše, vsebinsko bolj bogato in pestro, pa čestokrat nismo pripravljeni pomagati. In še vezilo za 95. rojstni dan:

Naj bodo prihodnja leta srečna in uspeš-

„Planinski Vestnik.“

„Slovenski svet, ti si krasin!
Ti poln največje si lepote!
Ti biser meni vse zemlje!“

„Slovensko planinsko društvo“ bode v kratkem končalo drugo leto svojega delovanja. Prvo posretovanje zaradi ustanovitve „Slovenskega planinskega društva“ se je sicer vršilo že dne 15. oktobra 1892. l., a preteklo je vsled različnih zaprek še nekaj mesecev do končne ustanovitve tega prepotrebnega društva. To vseslovensko društvo pa je rodila srčna želja, da bi Slovenci bolj spoznali prirodno lepoto širne svoje domovine in jo potem toliko iskreneje ljubili. Ustanovilo je naše društvo idealno navdušenje za prelepe slovenske planine in čudoviti Kras.

Početkom je bilo delovanje nekako skromno, a kmalu je prodrla naša ideja v širše kroge, in prav veselo je videti, kako se naše društvo razvija. Zadnje leto poročilo nam priča dovolj, kako se zanimanje za hriboštvo tudi v Slovencih vedno bolj širi. Priobčeni zanimljivi članki kažejo, da imamo tudi med domačimi hribo-lazci dovolj sposobnih pisateljev.

§ 3. društvenih pravil našteva med pripomočki, s katerimi dosega društvo svoj namen, pod e) tudi „da prireja in objavlja predavanja o vseh strokah turisti-ke ter izdaja, pospešuje in polpira zanimljive planinoslovne spise in slike“.

na! Ostani nam, dragi Planinski vestnik, prijatelj in svetovalec! Naj bodoči rodovi in zgodovinarji najdejo na tvojih straneh zapisana tudi naša prizadevanja za ohranjanje slovenske podobe naših gora, kulture človekovega bivanja na njih ter za varovanje kulturne in naravne dediščine naše dežele; zapišimo vse najpomembnejše, kar se bo dogajalo v naši organizaciji, ohranimo tudi spomin na naše zaslužne člane! Če bomo tako ravnali, nam bo zgodovina hvaležna, Planinski vestnik pa bo lahko še naprej izpolnjeval svoje poslanstvo, ki nam ga je naložilo Slovensko planinsko društvo pred petindvetdesetimi leti.

Planinski vestnik, srečno!